

UNTO EK

**HIRVEN-
TAPPO-
PAIKKA**

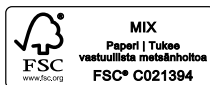
WSOY

UNTO EK

HIRVEN-
TAPPO-
PAIKKA

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Tämän laitoksen ensimmäinen painos

© Unto Ek ja WSOY 2026

Teos ilmestyi ensimmäisen kerran vuonna 1984.

Kannen kuva: Heikki Kastemaa

Werner Söderström Osakeyhtiö
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-951-0-53261-4

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@wsoy.fi

SISÄLLYS

Lapsuus	9
Rajamiehenä ja karhunkaatajana	22
Värriön ja Kemin kairoissa.....	46
Savotat ja Tuntsa	78
Uusi usvalaisretki	140
Kylmä tila.....	176
Hirven upotus.....	182
Hirviurakka	203

Oikeus katsoo, että Sallan kunnan Varvikon kylästä kotoisin oleva Unto Olavi Ek on osoittanut sellaista piittaamattomuutta laeista ja asetuksista että oikeus katsoo oikeaksi tuomita Unto Olavi Ekin neljäksi kuukaudeksi vankeuteen. Syy: luvaton hirven tappaminen Sallan Kivihaarassa elokuun 21. pnä 1979.

Lapsuus

NIIN, MITEN se oikein kävikään, miten Untosta tuli metsästäjä. Vai tuliko ollenkaan. Ehkäpä juuri niin että oli kerran semmoinen pieni paikkahousuinen Unto asettelemassa loukkua Kuohukorven siivekkäille. Maatuneen metsäojan vallille sakeaan kuusentyveen tämä sitä rakensi. Ensin aluspuu, sitten tapit, päällypuu ja lava painoja varten. Lopuksi valmiiksi vuollut virityspalikat taskusta ja hännänhuipuksi varpa kuivasta katajasta. Ja kas, loukku oli valmis. Pyyntö vireisiin ja kivet painoksi. Se oli nyt siinä, ja siihen olisi tarttuva vielä moniaita lintuja.

Metsästä ilmaantui vankka kellanharmaa pystykorva kipparaisine häntineen ja tähtäsi pää kallellaan pikkuisen isäntänsä luomusta, hyväksyi sen ja niin vitvetti jälleen kuusikon kätköihin.

Tuo pieni poika olin minä. Siinä minä kirves kainalossa tallustelin, suuntana nyt vanha loukku, joka oli jo toista syksyään vireillä. Ja minä saman määrän asunut kolmatta huutolaispaikkaani Hieta-ahoa.

Talo oli elävä ja vauras, navetassa ponteva karja, tallissa neljä hepoa, Hila varsoineen, sitten ruunat Humu ja Poju. Oli hyvänlainen litania kanojakin jämerän kukkoherran komennossa. Ja aitat, ne olivat pullollaan niin viljaa kuin muutakin syötävää. En minä sen vuoksi Kuohukorvessa tallustanut että nälän takia, en. Vaan siksi etteivät sinne kantautuneet vanhojenpiikojen äkeät komennot eikä sapekas virrenveisuu.

Lintu, siinä oli nytkin lintu, ja sen sinisenmustilla höyhenillä paarustivat muurahaiset. Teeri, luupyrstöinen teeri siinä oli kohdannut matkansa määrän, ja oli nyt minun lintuni. Päästin linnun ja oioin sen litistynyttä kaulaa ja viritin taas loukun.

Metsä oli hyvä ja hieno asia. Siellä sai istua tuossa tai tässä kenenkään komentelematta, rustata loukkua tai olla rustaamatta, katsella muurahaisten aherrusta omilla valtateillään tai olla muuten vaan, tekemättä tuota tai tätä.

Metsässä tapahtui vain hyviä ja hienoja asioita. Se oli hyvä ja lempeä metsä. Ja sen tuuli hyrиси lempeästi, hyrиси sen kehtolaulun, jota äitini ei voinut laulaa. Sillä hän, minun äitini, kuoli kun olin vielä hyvin pieni. Niin pieni etten muista häntä. Eikä isäkään, ei hänkään voinut laulaa minulle, sillä hänkin kuoli. Hänen ylitseen kävi tuuli ennen kuin hän kuoli minun sanovan ensimmäiset sanani. Mutta metsä, se osasi ja voi laulaa. Ja lauloi, oli laulanut ennen ja laulaisi vielä huomennakin.

Kuuran hopeoimat puut pääni yläpuolella ja kahisevat keltaiset lehdet pienten jalkaini alla. Se oli ensimmäinen kokemukseni tästä olevaisuudesta. Se tapahtui vanhan perunakuopan luona, mihin alastomat puut olivat varistaneet lehtensä. Ja sen kuopan katoksen alla piti vanhan ruskean kanan hautoa mummulle poikasia, ja juuri siksi sillä oli olki kaulansa päällä. Kävelin kuoppien välitse. Sauna, pieni nokinen savusauna kyyhötti kuoppia vastapäätä. Se oli jo pahoin kallistunut mutta yhä virkaansa kelvollinen. Seinänraossa törrötti partaveitsi. Se oli Juhon, kasvatusisäni veitsi. Sillä hän ajoi partansa ja siisti viiksensä. Ja siellä se kävi miniäkin lapsineen, ja mummo, kasvatusäitini käytti minut. Riikka, Suopellon Riikka hän oli.

Sen saunan lauteitten alta, karsinasta löytyi onkimatoja. Se oli tärkeä rakennus, niin kuin sen takana metsän reunassa seisova riihikin. Sekin kallistunut ja syvälle maahan painunut – ja musta. Savun ja ilmojen tummentama. Edessä katos, jossa seisoi puimakone, toimeton ja hyljätty konepeli, kun kukaan ei saanut käyntiin vanhaa moottoria. Eikä sitä tainnut olla polttoainettakaan.

Miehet olivat rintamalla – olivat joka nenä siltä kylältä. Ja joinakin päivinä väreili pirtin pöydälle jäänyt maitokannu. Kannaksen taisteluitten vuoksi tärisi maitokannu meidän pienessä pirtissämme. Ja akat tärisivät, samat akat, joitten oikeana toimena oli ruokkia kantturat, vintata vesi ym. senkaltainen. He istuivat pirtissä kädet helmoissa ja heidän huulensa mutisivat rukouksia poikien ja miesten

puolesta. Ja sitä he rukoilivat ettei rovastin sininen foordi olisi ilmestynyt meidän kylätiellemme.

Tätä syksyä seuraavana talvena kuoli Juho. Varhaisena hämäränä talviaamuna hän nukkui pois, nukkui minun istuessani hänen vuoteensa vieressä, enkä minä ymmärtänyt mitä oli tapahtunut. Ja miniän tullessa sankoineen ja siivilöineen aamulypsyiltä istui talon harjalla kamarin kohdalla suuri musta metso, istui majesteettisen ylväänä hämärässä talviaamussa ja sitä tuijotti Ainin epäuskoinen silmäpari. Kun metso oli oikaissut kohti Ruununkallioita ja kohti orastavaa päivänkajoa, oli Juho, minun kasvatusisäni, poissa, mennyt isäinsä maahan.

»Se oli lähtennä», virkkoi kamariin ilmaantunut Riikka ja kyyneleet valuiivat hänen ryppyisillä poskillansa. Hän oli nyt leski.

Sellainen oli ensi tutustumiseni Herra Kuoleman kanssa, mutta ei viimeinen. Sillä tiheään kävi rovastin foordi Hänniskylällä. Silloin oli ankarat pakkaset, jotka jäätivät maat metrien syvyydeltä, tunkeutuivat peruna-kuoppaan ja luikertautuivat huuruna sekasontanavetan ovensuuhun. Ja kaivo oli peiteltävä ja hoivattava kuin pikkuinen lapsi, jos mieli vettä saada. Ja saatava oli, sitä joi kynsipytingin Ilona, Pullikki joi ja pikkuinen vassu. Ja pirttipuolella sitä tarvittiin, mitenpä sitä ilman vettä.

Talvi laantui vähitellen kevääksi, päivät pitenevät ja harmaan aitan räystästä putosivat ensimmäiset pisarat, saman aitan jonka orrella lepäsivät Juho-vainaan

pitkät aidaksenharmaat sukset. Siitä oli aikaa kun niillä oli hiihdetty.

Lehmihaan koivuissa urpailivat teeret vasten sinistä taivasta, eikä meillä ollut kapinetta millä ampua niitä alas. Ja mitenkä olisi ollutkaan, kun Aarne, talon nuori isäntä, oli sotaan lähtiessään piilottanut siitä lukon. Pienenlaisia kait me pyssymiehiksi olisi oltukin. Mutta ei aivan olemattomia pyytömiehiksi! Sillä yhteistuumin me, talon vanhin poika Ahti, naapurin pikku Tapani ja minä saimme kuin saimmekin aikaan pyydyksen peltopyille riihenkatokseen. Ja sitä virkaa toimitti vireille äkerretty riihenovi. Ei huonosti toimittanutkaan. Parhaillaan sen alla litistyi puolet tusinat noita rasvaisia lintuja. Tulivat keitetyksi ja vielä vikkelämmin syödyiksi, sillä tiukassa olivat eväät silloin. Ei tunnettu voivuo-ria sinä talvena. Sinä talvena me kastoimme leipäpalaamme sipulisuolaveteen, sillä se vähäinen voinkipene, jonka akat saivat kirnutuksi, se meni minne meni. Yleensä Suolahden akkojen Saaran ja Martan laukkuihin. Kun kaikki oli kaikki, pellot kasvoivat mitä kasvoivat, näyttyleinikkiä ja muuta ihanuutta, muttei oikeaa kylvöheinää. Ruis se jollakin opilla kasvuun saatiin, poikkikin ja vieläpä puiduksi, kun me kaikki kynnelle kykeneväiset parastamme panimme. Niin niillä resursseilla ei isosti valinnanvaraa ollut, mustaan pörssiin olivat menevä Ilonan ja Pullikin aikaansaannokset. Mutta peltopyyt, ne me söimme itse, ja se oli jotakin se. Sellaiset linnut potunhöystönä ja sellaisena aikana.

Siiis lisää pyytöjä! Siihen tarkoitukseen sopivaksi tutkittiin rysä. Sitä viritti mummo, viritti Ahti, Tapani – ja pikkuinen Unto. Ja taas tuli lintua, tuli aikansa ja heitti tulemasta – ne olivat loppuneet.

Mutta niin oli loppunut talvikin.

Se oli sama talvi, jolloin ensimmäiset evakot olivat saapuneet – meille vanha harmaahapsinen Simo. Kaukaa Vienan mailta hän oli siihen sodan jaloista pelastautunut ja piti nyt asentoansa ovensuusängyssä. Ja vangit, hekin saapuivat juuri sinä talvena. Majoittuivat Keskitalon riiheen, tulivat asianmukaisesti vartioiduiksi kahden finskisoldatin voimin ja ajoivat joka ikinen aamu halkometsään kahdella ikivanhalla kuormurilla, jonka kopin takana savusi häkäpönttö. Ja sen ryssä, joka sitä härvilää ajoi, sen tunki kaukaa. Mies oli musta kuin neekeri – ja pysyi mustana. Missäpä ne peseytyneet olisivat, vankipoloiset. Kyllä niitä kulki pyhän seutuna kylilläkin niitä vankeja, muuankin Sergei, joka teki taidokkaita sormuksia jostakin kevytmetallia muistuttavasta aineesta ja kävi vaihtamassa niillä ruokatarpeita. Meillähän ei juuri mitään annettavaa ollut. Loppukesästä, jolloin lehvät olivat korkeimmassa maidossaan, silloin sitä jotakin oli. Ja jos oli – sitä annettiin vangille. Ei niitä kukaan silloin vihollisina pitänyt, eivät kiihkoisimmat oikeistolaisetkaan. Sota oli sotaa, jota kävivät kaikki jotka kynnelle kykenivät.

Vaan Keskitalon kolme poikaa, he eivät taistelleet enää. Rovastin foordi oli käynyt sillä pihalla kolmesti eikä tulisi enää – he kaikki olivat kaatuneet, Tauno, Heikki ja Ville.

Kun aitan räystääs oli aikansa tiputtanut ja pajuihin olivat ilmestyneet pehmeän valkoiset kissat, silloin tulivat hankiaiset. Me, minä ja Tapani, me lintustelimme silloin pitkin hankia milloin missäkin. Kurkisteltiin näkyisikö latojen alustoissa kärppää tai muuta eläjää.

Norolan yläpuolelle, siihen me pystytimme kuusenoksista jäniksenpyydön. Ladottiin semmoinen katiskan pohjakuvaa mallaava luomus ja tuumittiin, että annahan kun se tuohon pylkkäsee, niin ei se osaa sitten sieltä pois. Eihän se siellä pysynyt olisi, eipä tietenkään mutta emmehän me sitä käsittäneet, pienet pojat.

Päivät kuluivat ja hanget alenivat ja Ruohosta tulevan hevostien raiteeseen ilmestyi puro, joka juosta liritteli ensin jalaksen jälkeä, hävisi sitten jonnekin, pulpahti taas esiin ja vei mennessään hevosenlanta.

Siihen puroon me teimme myllyn, oikean ja pyörivän myllyn. Kaksi haarapäistä keppiä pystyyn ja niitten varaan siipipyörä, jonka me suurella vaivalla rakensimme. Se oli hieno tunne – itse tehty ja vinhasti pyörivä mylly.

Lempeä kevätuuhi sihisi näreikössä, puro liris ja metsä tuoksui. Ja sen tuoksuun sekoittui hevoslannan alkuvoimainen lemu.

Sellainen oli se kevät, ensimmäinen kevääni minkä muistan. Mutta Tapanille se oli hänen viimeinen keväänsä. Hänestä tuli enkeli. Kuoli kohta myllyn valmistumisen jälkeen keuhkokuumeeseen. Niin he sanoivat – aikuiset.

Silloin oli torstai ja Hietalan radiosta tuli lastentunti.

»Se läks», sanoi Aino, hänen äitinsä, eikä hänen kasvoiltaan voinut lukea mitään.

Livahdin ulos pirtistä ja ihmettelin. Ensin Juho, joka oli minulle kuin isä, nyt Tapani, josta oli tullut minulle veli, vaikkei ollutkaan minulle sukua tai syntyä.

Pistäydyin navetan porstuassa kolauttamassa vaskista lehmänkelloa. Se soi niin kuin oli aina soinut. Kuuliko Tapani sen ja näkikö hän minut? Näki varmaan kun oli taivaaseen päässyt. Sitten lähdin lintustelemaan oikopolkua Suopeltoa kohti, tulin veräjän kautta kylätielle ja sen ylitettyäni olin Keskitalon haassa, jonka läpi Suopelton tie kulki.

Näin savessa hevosen jäljet, jotka oli siihen jättänyt meidän hännätön Piirto-kopparimme. Sillä oli kait joku tauti tai vaiva, jonka vuoksi siltä olivat irronneet häntäjouhet, mutta hyvä ja siivo hepo se oli. Ja ilman Piirtoamme me emme olisi päässeet ruispuuroon käsiksi. Mitenpä sitä ilman hepoa maata kääntää, ei varsinkaan akkaväki. Tulin viemärin sillalle, joka oli ääriään myöten täynnä sameaa vettä, samaa jota kuusikkoinen rinne Ruununkalliolta työnsi. Ensin sarkaojiin ja sitä kautta viemäriin, sitten Haaraojaan ja lopuksi Voipiolampeen. Ja siinä sillankorvassa oli mummon pyykkipaikka patoineen ja tulisijoineen. Siinä kasvoivat kesällä väkevästi tuoksuvat angervot ja loistivat mesimarjan kukat.

Sinäkin kesänä nousi maasta vihreä ruoho, koivut saivat oksiiinsa pienet sametinpehmoiset lehdet. Ja kukkui käki,

kukkui lehmihaan valkokylkisessä koivikossa, kukkui niin kuin oli maanpiirin luomisesta saakka kukkunut. Sen asiana ei ollut pitää lukua siitä, kuka meistä oli kuuleva hänen kukuntansa ja kuka oli palannut takaisin maamonsa huomaan.

Niittyleinikkien seassa sirittivät heinäsiirakat, ja iltaisin kiemurteli taivaalle lehmisavu. Oli kesä, se onnellinen kesä, jolloin talon nuori isäntä Aarne pääsi sodasta likimain terveenä, elävänä ainakin, joka asiantila tuli hyvin pian huomatuksi. Se näkyi höyryävänä vasta käännettynä peltona, jossa väsky tyytyväisenä pyörähteli, uusina katis-koina, jotka me porukalla Voipiolahteen kiikutimme. Ne olivat reissuja, joille ei ketään tarvinnut käskeä, mutta ei niitä juuri kiellettykään.

Niinpä meitä tallusti sitten raito, jonka kärjessä kulki Aarne, sitten Ahti, oli Antto, Tapanin veli. Ja hännänhuippuna pieni, hiljainen ja ujo Unto. Asia, jota ei entinen vaimoni vielääkään usko, nimittäin että minä ujo olisin ollut, eikä puhettakaan että kiltti. Mutta niin asia oli.

Hiesikkoisessa rannassa lepäsi vanhojen pyytöneuvojen jätteitä, tuohiköyden pätkää ja muuta senaikaista kapinetta, jotka aallot olivat siihen tuoneet. Vesi ja tervainen vene tuoksuvat, vastapäinen Voipiovuori kaatui varjona lahden tyveneen pintaan, heläytti takaisin käen kukunnan, joka jäi soimaan kaikuna, ja siihen vastasi toinen. Se oli kesää ja sellainen oli Voipiolahti, täysi kalavakka pomppivine ahvenineen. Polku, joka oli kierrellyt suurten mäntyjen

seassa, putosi viileään noroon, jossa loistivat kiiltomadot. Ja yöilman täytti angervojen tuoksu. Sellaisena minä nuo kalaretket muistan. Kesä vanheni ruiskuhilaitten keltaiseksi ja niitten silhueteiksi iltataivasta vasten. Ilmestyivät ensimmäiset keltaiset lehdet, sitten monta, ja niin kiersi ruska viemärinvarren pajukoitten kautta lehmihaan tuuheisiin koivuihin. Oli tullut syksy ja ansaretket.

Pyytöjä kaserrettiin aholle, tilskutettiin Ruununkalliolle ja kaikkialle siltä väliltä. Oli niin rihmaa kuin loukkuakin. Ja lintua tuli. Niitä kannoimme me. Niitä kantoivat kauppaan akat ja niitä kannoimme me. Niitä keitettiin, niistä tehtiin kastiketta ja niitä paistettiin uunissa.

Aitassa oli laatikoittain kuivattua kalaa, ja ensimmäisen puinnin jälkeen me söimme uutispuuron voisilmän kera. Elämä oli voittanut, emmekä me kastaneet enää leipäämme suolavedessä, emme. Me sivelimme jokaiselle leipäpalalle kohtuullisen määrän voita, joimme hyvää rai-kasta kirnupiiimää ja elimme niin kuin ihmiset.

Vangit olivat menneet sinne, mistä olivat tulleetkin, ja evakot hakeneet lihavampia laitumia. Aholla sihisi pokasaha. Sodan aikana pituutta kasvanut kuusikko oli harvennuksen tarpeessa ja isännillä nuusa rahasta. Ja kun firmat olivat pullollaan rahaa, kauppa kävi ja puu kulki. Kuusta kaatui, parkki irtosi ja taloon ilmaantui jätkiä kortteerimiehiksi. Niiden pihkaisilla polvilla minä usein istuin ja sormeilin niiden piippuvärkkejä. Kokeilinpa suuhunkin, vaikkei minusta tupakkamiestä tullutkaan.

Isäntä ajoi heti ensilumilla rankoja rantteille, ja havuja pihamaalle, josta ne sitten tilskutettiin lehmien alusiksi. Meillä niin kuin monella muullakin oli silloin seka-sontanavetta, johon havu oli paras kuivike.

Muistiini ovat erityisesti jääneet talvi-illat. Ne olivat lastuja ja päreitä, pajun ja tervaksen tuoksua. Tehtiin koria, koppaa ja vesikelkkaa, rekeäkin. Ja mitä isot edellä, sitä pienet perässä. Vuoltiin mitä osattiin, myllymattia, kirnu-poikaa ja yriteltiinpä vassuntapaistakin. Ja sen voin kyllä näin jälkikäteen sanoa, ettei tuo elämänpiiri mitenkään virikkeetön ollut.

Ensimmäisen joululahjani minä muistan. Se oli sininen kilpa-auto, jossa oli nappi rattina. Ja niin mieluinen kuin se olikin, se oli myös ensimmäinen huomautus erilaisesta asemastani siinä ihmisyhteisössä. Ei tarvinnut muuta kuin seurata millaisia nyyttejä ja käärojä toiset saivat, kun tuli tieto siitä että olin vieras täällä. Ei ollut enää Juhoakaan, jonka viimeinen tahto oli, ettei minua saisi koskaan päästää maailmalle, ei ainakaan ennen kuin olisin aikuinen. Ja hänen tahtonsa vuoksi istuin hänen vierellään silloin, kun hän nukkui pois ja matkasi isiensä maahan. Miniä vihasi minua yli kaiken, kolisteli päähän ja mihin sattui milloinkin osumaan ja niin oli mummon petettävä Juhon viimeinen tahto. Ja se tiesi vaiherikasta reissua Untolle se. Eikä sen loppusaldo ole vielääkään selvillä.

Sinä talvena minä näin ensimmäisen hirveni. Se tulla rompsi hevostietä läpi Keskitalon haan, ohi mummon

pyykkipaikan ja Suopeltoa kohti. Sitä näkyä tuijottivat pirtin ikkunasta akat ja penikkain uteliaat silmäparit. Mutta Aarne, hän näppäsi seinältä pienoiskiväärin ja porstuan-kaiteesta tukea ottaen tähtäämään tätä uljasta luontokappaletta, joka niin kuin vaaraa aavistaen oikaisi Tikkanan, meidän leikkipaikkamme kohdalta poikki lehmiaan ja aitan taitse Ruohon tielle.

Hirvi oli poissa meidän ruokapöydästämmme. Mutta siinä uskossa minä olen, että jos minä tällä kokemuksellani olisin ollut Aarnen sijalla, niin henki siinä olisi hirveltä mennyt. Eihän siinä olisi tarvinnut tehdä muuta kuin juosta aitan suojassa otuksen eteen ja navauttaa korvaliselle.

Ja sen teeriparven minä muistan ikäni, sen vajavan tusinan litanian, joka eräänä lauhana keskitalven iltana lensi yli lehmiaan ja kohti Ruununkalliota. Se sai aikaan liikettä. Aarne ottaa pitkää kepakkoa ja käärii sen nokkaan viholaissäkkiä, toljaa siihen tervaa. Soihtu on valmis. Sitten kalahaaviin hirmu pitkä varsi, ja niin ovat pyyntöneuvot käsillä. Kun kello on lähellä puoltayötä, ottaa Ahti soihdun, sytyttää sen, ja niin he suunnistavat asialleen, isä ja hänen poikansa. Tarkoitus oli sellainen, että Ahti näyttää tulta ja Aarne painaa haavin kiepin suulle. Ja kas, hölmistynyt lintu pörähtää siihen ja on saatu. Sitten sitä rataa taas uudelle kiepille jne.

Homma on kuulemma täysin toimiva ja pelaava, ja on sillä opin saatu monet linnut, vaikkei se sillä kertaa

onnistanutkaan, koska linnut jäivät löytymättä. Mutta tomera ja miehekäs yritys se oli.

Tuo haavijuttu on minua monesti myöhemminkin hymyilyttänyt, kun olen nähnyt suurten tirehtöorien rymistelevän metsässä moottorihaulikkoineen ja germaaniaisine rakkeineen. Olisi se hieno homma nähdä nuo samaiset touhot haaveineen ja soihtuineen teerijahdissa! Ei siinä ainakaan raanakkoja tulisi. Eikä joka ukolle teeriäkään – mutta se olisi urheilumetsästystä jos mikä, vai! Onko niitä semmoisia kuin urheilumetsästäjiä! En minä ainakaan ole sellaista missään nähnyt, sillä eihän se, että ukko tömyyttää automaattiasella paljon panoksia, täyty mitään urheilulle asetettavia kriteereitä. Mutta sitten minä uskoisin, että siinä jotain urheilullista on tekeillä, kun mies ottaa vaikka pienarin työkalukseen ja tuo metsästä yhtä monta lintua kuin on panoksiakin ampunut. Sitten minä sen uskon, en ennen. Mutta turha haavehan se on sellainen, aika entinen ei koskaan enää palaa. Ei se voi, ei senkään vuoksi, että siinä tekisivät panoskauppiat konkurssin, ja sehän ei semmoinen käy laatuun.

Rajamiehenä ja karhunkaatajana

ERÄÄNÄ VAPPUNA minä viritän tulta sotilaspakin alle kaukana Inarin selkosessa ja vieläpä sotilaspuku ylläni. Se olisi ollut hämmästyksen aihe monelle lähimmäiselleni. Untoko sotilas, ei, ei sitten millään! Mutta minä olen kuin olenkin sotilas, ainakin jonkinlainen.

»Mikä mies sinä siviilissä», kysyy puuhiani katsellut Eero, partion johtaja.

»Miksikä?»

»No kun sinä nuo tulet osait.»

»Minä opettelin lehmisavuilla.»

»Vai lehmisavuilla.»

Hörpittää sitten kahvit, kasataan reput ja tallataan peräkkäin poroaidan vartta. Maassa on paikoin metrin lumet, paikoin paljasta, ja niitä me keinottelemme, pälvi-paikkoja. Eero on tuulen tuivertama lyhytkasvuinen rajamies ja hirmu kova kävelijä, liian kova näin siviilistä tulleelle sisätyöläiselle.

»Missä sinä armeijan?» hän kysäisee.

Lapin asukkaan elämää erikoislaatuaisesta näkö- kulmasta: ammattimaisen salametsästäjän tarinana

Ensi kerran vuonna 1984 ilmestynyt Unto Ekin *Hirven-
tappopaikka* on kuvaus orpopojasta, josta tulee ensin
metsästäjä, sitten rajamies ja perheen hajottua ammatti-
mainen salametsästäjä.

Kirjan ilmestyessä teosta ja sen tekijää luonnehdittiin näin:
»Syvimältä olemukseltaan Unto Ek on erämies, joka sata-
kunta vuotta sitten olisi voinut toteuttaa itseään joutumatta
ristiriitaan yhteiskunnan kanssa. Hänen kauttaan kanavoituvat
pohjoisen viimeisten ammattimaisten pyyntimiesten tunnot
herrojen lakien kahleissa. Mutta hänen kuvauksissaan karhu-
ja hirvijahdeista on myös harvinaista raikkautta ja teennäisiä
muotiasenteita vieroksuva suoruutta, jonka sävyttämää
kerrontaa on ilo lukea.»

Jotkin asiat Ekin tekstissä tuntuvat nyt aikansa tuotteilta,
mutta paljossa teksti on säilyttänyt myös tuoreutensa.
Romaani on saanut eräkirjallisuuden kulttiaseman. Ekin
kerronta tavoittaa tämänkin ajan salametsästäjien mielen-
maiseman, ja hänen lauseessaan on ruman rinnalla koko ajan
pohjoisen luonnon äärellä koettua kauneutta.

9 789510 532614

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-53261-4